

Fornyelse af Luften kan ventes at blive saaledes, som den bør være. Dette Forhold er ikke nærmere berørt i Lovudkastet, og Spørgsmaalet har heller ikke været fremme i den Forhandling, som har fundet Sted blandt Sagkyndige udenfor Thinget; men det er et Spørgsmaal, som fra andre Sider har været underkastet en meget nyge Døveielse, og som ogsaa har sat sit Mærke i forskjellige Bygningsværker og Bygningslove. Det er saaledes i Hamborg i 1878 fastsat, at den mindste Størrelse af Vinduer, der kunne aabnes for at indlade frisk Luft, skal være $\frac{1}{10}$ af Gulvets Flademaal. I Berlin er der i 1879 fastsat den Bestemmelse, at Vinduernes Areal mindst skal svare til 1 Kvadratmeter pr. 40 Kubikmeter af Rumindholdet. Det er dette Forhold, som jeg har ansat tilnærmelsesvis i dansk Maal ved at sætte, at Vinduernes samlede Flademaal skal være mindst 1 Kvadratmeter for hver 65 Kubikalen, som Rummet indeholder. Jeg har havt Leilighed til at gjøre mig bekendt med Resultatet af meget omfattende Arbejder paa Bygningsvæsenets Omraade, som ere foretagne i Lydsland i Tidrummet fra 1876—80, idet Afsendinge fra Arkitektforeninger og Ingenieurforeninger over hele Landet ere traadte sammen og have udarbejdet, hvad de have betragtet som normale Regler for Bygningsvæsenet. Blandt disse Regler, som de ere komne til at behandle, har ogsaa den mindste Størrelse af Vinduer, der kunne anvendes ud til fri Luft, været Gjenstand for Døveielse, og det Resultat, hvortil de der ere komne, er, at den burde være mindst en Kvadratmeter pr. 30 Kubikmeter Rum; det vil svare til en Kvadratmeter for henimod 50 Kubikalen Rum. Saavidt jeg har kunnet fhemmet ved Maaalingen i forskellige Bygninger, tør man antage, at godt oplyste og godt ventilerede Værelser med Hensyn til Vinduernes Størrelse ville have 1 Kvadratmeter Vindue for et Rum mellem 30 og 50 Kubikalen, og der er liden Sandshynlighed for, at man i de egentlige Værelser i Stagerne vil sjæene sig særdeles meget derfra, idet Lys er en Fordring, som stilles, og Rum for Luftens Indtrengen vil være en væsentlig Følge deraf; men derimod for Kælderrum og for Lagrum og for underordnede Værelser i Husene, f. Ex. Pigekamre og Sligt, kan Spørgsmaalet faae nogen Betydning, og derfor har jeg tilladt mig at stille og fastholde Forslaget om, at der i Loven optages en Bestemmelse om, at Vinduernes Flademaal skal være mindst 1 Kvadratmeter for 65 Kubikalen Rum. — Det næste Forslag, jeg har tilladt mig at stille, er til § 50. Denne Paragraph i Lovforslaget angaar Størrelsen af Skorstensrørene i Forhold til det Antal Ildsteder, som anbringes derved. Det Forslag, som jeg der har stillet, har dels til Hensigt at gjøre den Regel, der findes i Lovudkastet, tydeligere, end den allerede er, og dels at bewrke, at der tages større

Hensyn til Komfurer og det Flademaal af Skorstene, som der behøves, end der er blevet fremsat i Lovforslaget selv. I Lovforslagets § 50 bestemmes, at til et Rør, hvis Gjennemsnit er 9 Tommer i Kvadrat, maa ikke anbringes mere end 2 Ildsteder i hver Etage og ikke mere end 8 i det Hele. Det bliver 81 Kvadrattommer i Flademaal for Skorstensrøret, og dertil svare 8 Ildsteder i det Hele, altsaa omtrent 10 Kvadrattommer for hvert Ildsted, og det bliver den samme Regel, som jeg har opstillet. Men det maa paa den anden Side erindres, at det er tilladt at have cylindrisk formede Skorstene med en Diameter af 9 Tommer. Flademaal af en saadan vil ikke være 81, men kun lidt over 63 Kvadrattommer, og altsaa vil der ikke efter Bestemmelsen i Loven kunne anbringes 8, men kun 6 Ildsteder til et cylindrisk Rør. Dette er utvivlsomt Diemedet med Loven; men det er ikke saa klart udtrykt, som naar man paa eengang udtrykkelig siger, at der for hvert saadant Ildsted skal være 10 Kvadrattommer, thi saa gjælder Reglen baade for det mindre Areal Skorstenen som for det større. Altsaa istedetfor at gjøre først den Beregning: at dividere 81 med 8, og siden efter dividere det i det virkelige Areal Skorstenen, gaar man i mit Forslag umiddelbart ud fra det Areal, som er tilstede. Men uagtet der i Lovudkastet er brugt Ordet „Ildsteder“ som omfattende saavel Kaffelovne som Komfurer, gaar der dog igjennem Lovudkastet en Erkendelse af, at Komfurer kunne behøve større Plads for Røg i Skorstenen end den, der behøves for Kaffelovne, idet der i samme § 50 staar: „Til i en Etage ved et 9 Tommers Rør at anbringe to Komfurer behøves Stadsbygmesterens Tilladelse“. Det er aabenbart, at Stadsbygmesteren ikke kan staffe Skorstenen hverken mere eller mindre stiftet til at modtage Røg fra to Komfurer, saa hans Tilladelse kun kan faae Betydning, forsaavidt der stilles Fordringer af ham i andre Retninger, eller Antallet af de Kaffelovne, som føre til samme Skorsten, formindskes. Det har i det Hele taget under Forhandlingerne inden dette Lovforslags Tilblivende staaet klart, at Komfurer behøvede mere Plads i Skorstenen end Kaffelovne. Saaledes har der i Forslaget fra Kommissionen til Kommunalbestyrelsen, hvilket Forslag har ført til det nuværende Lovudkast, staaet ansat, at ved et 6 Tommers Rør maa der kun anvendes høist 4 Ildsteder og deriblandt ingen Komfurer. Man vil altsaa ved et 6 Tommers Rør aldeles ikke tillade Anbringelsen af Komfurer. Ligeledes blev der under Forhandlingerne i Kommunalbestyrelsen fremsat et Forslag af Mænd, hvis Sagkundskab i den Retning jeg ikke kan drage i Tvivl, at Komfurer skulde have dobbelt saa stort et Areal i Skorstenen som Kaffelovne. Dette Sidste er nu det Samme, som har gjort sig gjældende ved alle de Underfølgelser og Døveielser, som have fundet Sted herom andre Steder, saa at det er en Regel,